

Na temelju članka 54. Zakona o visokom obrazovanju Hercegovačko-neretvanske županije (Narodne novine HNŽ-a, broj 4/13) i članka 55. Statuta Sveučilišta u Mostaru (ur. broj: 01-283/13, 12. veljače 2013. godine), Senat Sveučilišta u Mostaru na 11. sjednici održanoj 16. prosinca 2014. godine donosi

P R A V I L N I K
o doktorskim studijima na
Sveučilištu u Mostaru

1. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Pravilnikom o doktorskim studijima na Sveučilištu u Mostaru (u daljnjem tekstu: Pravilnik) uređuje se ustroj i izvođenje doktorskih studija na Sveučilištu u Mostaru (u daljnjem tekstu: Sveučilište), nositelj studija, oblici i trajanje studija, uvjeti upisa na studij, način izvedbe studija, nastava i istraživanje, postupak prijave, ocjene i obrane dokorskoga rada, prava i obveze studenta dokorskoga studija (u daljnjem tekstu: doktorand), prava i obveze mentora, načini mjerenja kvalitete te druga pitanja u svezi s ustrojem i izvođenjem dokorskkih studija.

Ovim Pravilnikom propisuju se minimalni uvjeti za aktivnosti navedene u st. 1 ovoga članka, a pojedini nositelji studija mogu svojim aktima propisati strože uvjete.

Članak 2.

Sveučilišni doktorski studiji mogu se osnivati i izvoditi samo u područjima u kojima je nositelj prepoznatljiv u znanstvenome ili umjetničkome istraživanju, odnosno umjetničkome stvaralaštvu.

Dokorskim studijem upravlja tijelo dokorskoga studija (u daljnjem tekstu: tijelo) koje je imenovao nositelj studija.

Naziv, sastav, mandat i ovlasti tijela koje upravlja dokorskim studijem određuje nositelj studija svojom odlukom.

Osnovna obilježja dokorskkih studija na Sveučilištu su istraživanje i učenje kroz istraživanje, internacionalizacija, transparentnost, međunarodna mjerila kvalitete i međunarodna konkurentnost.

Radi osiguranja kvalitete i poticanja mobilnosti doktoranada i nastavnika dokorski studiji otvoreni su za sve oblike suradnje sa srodnim ustanovama u zemlji i inozemstvu.

2. ZADAĆE SVEUČILIŠNOGA DOKORSKOG STUDIJA

Članak 3.

Zadaće sveučilišnoga dokorskog studija su:

- stvaranje novih i relevantnih znanja, spoznaja i umjetničkih praksi te njihova primjena;
- obrazovanje istraživača i izvrsnika u odabranome znanstvenom ili umjetničkom području;
- osposobljavanje doktoranada za samostalan, istraživački i interdisciplinarni pristup problemima, za samostalno istraživanje te za kritičko ocjenjivanje rada drugih;
- stjecanje znanja, iskustva i vještina koje moraju omogućiti doktorima znanosti i doktorima umjetnosti kreativno i na istraživanjima utemeljeno rješavanje složenih društvenih i gospodarskih problema;
- internacionalizacija istraživačkog rada na Sveučilištu.

3. OBLICI DOKTORSKOG STUDIJA

Članak 4.

Doktorski studiji mogu imati sljedeće oblike:

- doktorski studij kojemu je nositelj jedna članica ili Sveučilište;
- dvojni doktorat, u kojemu doktorand dobiva dvije diplome;
- zajednički studij koji izvode dva ili više sveučilišta, pri čemu je samo jedno sveučilište nositelj. Zajednički doktorski studiji koji izvode dva ili više sveučilišta i/ili ustrojbenih jedinica iz dvije ili više država reguliraju se posebnim pravilnikom koji će poštivati posebnosti svakoga pojedinog sveučilišta (instituti kao pravne osobe u zemlji i inozemstvu);
- model u kojemu doktorand upisuje studij na jednome sveučilištu i dobiva diplomu nositelja studija, a istraživanja izvodi na više mjesta i može imati više mentora;
- združeni studij je zajednički program dvaju ili više sveučilišta koje je akreditiralo svako od tih sveučilišta; svako od tih sveučilišta sudjeluje u upisu doktoranada, a doktorand može dobiti jedinstvenu diplomu dvaju ili više sveučilišta, ili diplomu sveučilišta na kojem je upisao studij, u kojoj se navodi da je studij bio združen.

4. UVJETI UPISA NA STUDIJ I TRAJANJE STUDIJA

Članak 5.

Uvjete upisa određuje tijelo koje imenuje nositelj studija u skladu s postojećim propisima i oni moraju poštivati uvjete ovoga Pravilnika, s tim da pojedini nositelji studija mogu svojim aktima propisati još strože uvjete.

Javni natječaj za upis na doktorski studij raspisuje Senat na prijedlog znanstveno-nastavnog / umjetničko-nastavnog vijeća ustrojbene jedinice najmanje mjesec dana prije početka nastave, a kriteriji vrednovanja pristupnika obuhvaćaju uspjeh na preddiplomskome i diplomskome studiju, poslijediplomski studij (znanstveni, specijalistički i dr.), pokazano zanimanje za znanstveno ili umjetničko istraživanje, objavljene radove, preporuke profesora i potencijalnog mentora te prijedlog o području istraživanja. Razgovor s pristupnikom obavezan je sastavni dio upisnoga postupka.

Pri upisu se jasno definiraju svi nužni uvjeti za završetak studija u predviđenome roku.

Doktorski se studij može pokrenuti ako su osigurani nastavnički i mentorski kapaciteti, što se potvrđuje potpisanom izjavom nastavnika, pismenom suglasnosti i/ili ugovorom s njegovom matičnom visokoškolskom ustanovom.

Pristupnik na poslijediplomski doktorski studij mora imati ukupan prosjek ocjena minimalno 3,5 za sve kolegije u prethodna dva ciklusa kroz petogodišnje razdoblje studiranja ili tijekom završenoga visokoškolskog studija VII/1 stupnja (u izračun prosjeka uzimaju se ocjene iz svih kolegija preddiplomskoga i diplomskoga studija).

Iznimno, doktorski studij mogu upisati i kandidati koji ne ispunjavaju uvjet iz prethodnoga stavka ako su se dokazali u struci i imaju preporuke dvaju profesora iz užega područja. Nositelji studija mogu propisati strože uvjete od ovih minimalnih.

Upisne kvote određuju se prema raspoloživosti istraživačkih, nastavničkih i mentorskih kapaciteta, a upisnu kvotu određuje Senat na prijedlog nositelja studija.

Imena izabranih pristupnika, njihove kvalifikacije kao i imena preporučitelja javno se objavljuju na internetskoj stranici studija.

Pri upisu na studij svaki doktorand pismeno izjavljuje hoće li studirati u punom radnom vremenu ili s dijelom radnog vremena. Studij u punom radnom vremenu odnosi se na doktorande koji puno radno vrijeme posvećuju ispunjavanju obveza koje zahtijeva doktorski studij. Doktorand koji studira s dijelom radnog vremena mora priložiti izjavu da mu raspoloživo radno vrijeme omogućava ispunjenje studentskih obveza prema planu studija.

Doktorski studij u punome radnom vremenu u pravilu traje tri godine, a može se, uz obrazloženje, produžiti do pet godina. Studij s dijelom radnog vremena traje pet godina, a iz opravdanih razloga, o kojima odlučuje tijelo koje imenuje nositelj studija, može se, uz obrazloženje, produžiti do sedam godina. Po isteku osam godina od upisa doktorand gubi pravo obrane doktorskog rada.

U slučaju da kvaliteta rada doktoranda, ocijenjena kroz godišnje evaluacijske postupke koje provodi tijelo koje imenuje nositelj studija nije zadovoljavajuća, tijelo koje imenuje nositelj studija može odlučiti o gubitku prava doktoranda na nastavak studija.

5. MENTORSTVO

Članak 6.

Za mentora može biti imenovana osoba koja ispunjava jedan od uvjeta, i to:

- izabrana najmanje u znanstveno-nastavno zvanje ili umjetničko-nastavno zvanje docenta i provedene najmanje tri godine u tom zvanju ili je voditelj znanstveno-istraživačkoga projekta, koji je izabran na znanstveno polje i granu predložene teme ili ekvivalentno zvanje ako je riječ o mentoru koji je akademsko zvanje stekao u inozemstvu,
- mentor može biti i *professor emeritus*.

Tijelo koje imenuje nositelj studija odlučuje o broju doktoranada koje mentor može voditi.

Mentor koji nije zaposlenik Sveučilišta ili pridruženih članica mora potpisati ugovor o suradnji i preuzimanju odgovornosti s rektorom na prijedlog znanstveno-nastavnoga vijeća ustrojbene jedinice. Svaki mentor mora priložiti izjavu o spremnosti vođenja pristupnika tijekom izradbe dokorskoga rada, a također i pismeno dopuštenje čelnika ustanove s koje dolazi.

Nastavnik članice Sveučilišta može biti mentor na drugome sveučilištu u skladu sa Statutom. U slučaju nedavanja suglasnosti ista mora biti obrazložena u roku od 15 dana na što se nastavnik može žaliti Senatu.

Mentor koji je preuzeo mentorstvo prije odlaska u mirovinu ima pravo dovesti to mentorstvo do kraja, uz suglasnost tijela koje imenuje nositelj studija.

Radi osiguranja kvalitete doktorskog rada mora se omogućiti dvostruko mentorstvo (komentorstvo) ako za to postoji potreba (primjerice interdisciplinarnost istraživanja, provođenja istraživanja ili umjetničkog stvaranja u više ustanova).

6. OBVEZE MENTORA

Članak 7.

Mentor je obvezan voditi doktoranda tijekom izrade doktorskog rada, pratiti kvalitetu doktorandova rada i poticati objavljivanje njegovih radova te pomoći sudjelovanju u znanstvenim i umjetničkim projektima.

Mentor je obvezan jedanput godišnje podnositi izvješće o radu doktoranda tijelu koje imenuje nositelj studija na obrascu Sveučilišta.

7. OBVEZE I PRAVA DOKTORANDA

Članak 8.

Doktorand je obvezan jedanput godišnje tijelu koje je imenovao nositelj studija podnositi izvješće o svome radu (uz moguću prezentaciju istraživanja) na obrascu Sveučilišta.

Doktorand ima pravo promijeniti mentora ili temu, uz pisani zahtjev i očitovanje dotadašnjega mentora, na obrascu Sveučilišta, osim u iznimnim slučajevima (ako je riječ o smrtnome slučaju ili nekom drugom slučaju osobne prirode).

Doktorand je obvezan najkasnije prije obrane doktorskoga rada imati objavljen ili prihvaćen za objavljivanje najmanje jedan međunarodno recenziran znanstveni rad, tematski povezan s doktorskim istraživanjem (u kojemu je jedini ili jedan od triju glavnih autora) ili javnu prezentaciju umjetničkoga djela u javnim prostorima, o čemu odlučuje nadležno tijelo ustrojbene jedinice. Svaki rad, osim u iznimnim slučajevima, može kvalificirati samo jednog doktoranda.

8. STATUS DOKTORANDA

Članak 9.

Doktorand upisan na sveučilišni doktorski studij može biti:

- asistent ili viši asistent čiji su troškovi studija pokriveni iz sustava znanosti i visokog obrazovanja;
- stipendist domaćih ili međunarodnih stipendija;
- doktorand čije troškove studija snosi pravna osoba u kojoj je zaposlen;
- doktorand koji sam snosi troškove studija.

9. DOKTORSKI RAD

Članak 10.

Doktorski je rad javni znanstveni ili umjetnički rad, podložan javnoj znanstvenoj ili umjetničkoj procjeni.

10. POSTUPAK PRIJAVE, OCJENE I ODOBRAVANJA TEME (PROJEKTA) DOKTORSKOGA ISTRAŽIVANJA

Članak 11.

Najkasnije do kraja druge godine doktorskoga studija doktorand predlaže mentora i temu tijelu doktorskoga studija te dogovara uvjete rada. Doktorand pokreće postupak prihvaćanja teme doktorskoga rada podnošenjem prijave koja sadržava opće podatke o doktorandu, životopis i popis radova doktoranda, naslov predložene teme, podatke o predloženome mentoru i njegovim kompetencijama, obrazloženje teme i očekivani izvorni znanstveni doprinos predloženoga istraživanja i procjenu troškova istraživanja.

Doktorand mora priložiti i izjavu da nije prijavio doktorski rad s istovjetnom temom na drugome studiju Sveučilišta, odnosno na drugome sveučilištu. Tema doktorskoga rada prijavljuje se na obrascu Sveučilišta.

Tijelo doktorskoga studija predlaže mentora i povjerenstvo za ocjenu i obranu teme znanstveno-nastavnome vijeću odnosno umjetničko-nastavnom vijeću, a Senat ih imenuje. Povjerenstvo se sastoji od tri ili pet članova, pri čemu najmanje jedan član nije nastavnik na studiju niti je zaposlenik članice koja je nositelj studija. Većina članova povjerenstva mora biti iz znanstvenoga polja iz kojeg se prijavljuje tema. Mentor može biti član povjerenstva za ocjenu i obranu rada, ali ne može biti predsjednik povjerenstva.

Prijavljena tema brani se javno, pred povjerenstvom za ocjenu i obranu teme i ostalim zainteresiranim.

Znanstveno-nastavno odnosno umjetničko-nastavno vijeće mora se očitovati o prijedlogu povjerenstva za ocjenu i obranu teme do upisa doktoranda u šesti semestar, koje prosljeđuje Senatu na odlučivanje.

11. POSTUPAK OCJENE DOKTORSKOG RADA

Članak 12.

Doktorski rad, s pisanom suglasnošću i mišljenjem mentora o provedenome istraživanju i postignutome izvornome znanstvenom doprinosu, doktorand predaje u urudžbeni zapisnik nositelja doktorskoga studija. Ako mentor ne želi dati suglasnost, mora u roku od 15 dana u pisanome obliku obrazložiti svoje razloge. U oba slučaja mentorovo obrazloženje dostavlja se članovima povjerenstva za ocjenu doktorskoga rada koji ga uzimaju u obzir prilikom ocjenjivanja.

Prije upućivanja rada u postupak ocjenjivanja utvrđuje se je li doktorand izvršio sve obveze predviđene programom studija.

Za ocjenjivanje rada doktorand prilaže rad pisanome i elektroničkome obliku. Doktorski se rad piše na hrvatskome jeziku sa sažetkom koji se prevodi na jedan od svjetskih

jezika. Iznimno se piše na nekome od svjetskih jezika ako se na tome jeziku održava poslijediplomski doktorski studij.

Kod umjetničkih doktorskih radova, uz javnu prezentaciju, doktorand prilaže teorijski dio te potrebnu dokumentaciju za ocjenjivanje rada.

Senat Sveučilišta na prijedlog znanstveno-nastavnoga odnosno umjetničko-nastavnoga vijeća imenuje povjerenstvo za ocjenu dokorskog rada. Povjerenstvo ima tri ili pet ocjenjivača, od kojih najmanje jedan član nije nastavnik na studiju niti je zaposlenik članice koja je nositelj studija, a po mogućnosti je zaposlenik drugog domaćeg ili inozemnog sveučilišta ili srodne ustanove.

Članovi povjerenstva za ocjenu dokorskoga rada moraju biti izabrani najmanje u znanstveno-nastavno zvanje ili umjetničko-nastavno zvanje docenta ili u ekvivalentno zvanje ako je riječ o članu povjerenstva koji je zvanje stekao u inozemstvu.

Istovremeno s imenovanjem povjerenstva za ocjenu i obranu dokorskoga rada Sveučilište objavljuje naslov i sažetak rada na hrvatskome i jednome od svjetskih jezika na internetskim stranicama Sveučilišta i nositelja studija te omogućuje nadzirani uvid u doktorski rad zainteresiranim članovima stručne javnosti.

Članovi povjerenstva za ocjenu dokorskoga rada i svi kojima je omogućen uvid u doktorski rad dužni su do objavljivanja ocjene s podacima i spoznajama iz rada postupati povjerljivo radi zaštite znanstvenoga doprinosa dokorskoga rada i intelektualnoga vlasništva.

Povjerenstvo za ocjenu dokorskoga rada dužno je u roku od dva mjeseca od svog imenovanja dati pisano izvješće s ocjenom dokorskoga rada. Predsjednik povjerenstva priprema izvješće na temelju prikupljenih pisanih mišljenja članova povjerenstva, a (zajedničko) izvješće potpisuju svi članovi povjerenstva. Svaki član povjerenstva ima pravo predati izdvojenu ocjenu.

Povjerenstvo za ocjenu dokorskoga rada u svojem izvješću predlaže:

1. prihvaćanje dokorskog rada s eksplicitnom izjavom o postignutom izvornom znanstvenom ili umjetničkom doprinosu, ili
2. doradu dokorskog rada i završno ocjenjivanje, ili
3. odbijanje dokorskog rada, nakon čega doktorand gubi pravo stjecanja doktorata znanosti ili umjetnosti na tom studiju.

Obrazloženje je nužan dio izvješća. Na prvoj sljedećoj sjednici Senat donosi odluku o ocjeni rada i imenuje povjerenstvo za obranu rada.

12. POSTUPAK OBRANE DOKTORSKOGA RADA

Članak 13.

Doktorand može pristupiti obrani dokorskoga rada nakon što Senat Sveučilišta prihvati pozitivnu ocjenu povjerenstva za ocjenu dokorskog rada, a tijelo dokorskoga studija odredi nadnevak obrane, najranije 15 dana, a najkasnije u roku od dva mjeseca.

Povjerenstvo za obranu dokorskoga rada ima tri ili pet članova. Povjerenstvo za obranu dokorskoga rada može biti u jednakome sastavu kao povjerenstvo za ocjenu dokorskoga rada.

Obrana doktorskog rada je javna . Poziv na javnu obranu mora biti objavljen najmanje 8 dana prije obrane, u dnevnome tisku, na oglasnoj ploči i na internetskoj stranici nositelja studija i Sveučilišta. Obrana se mora održati u prostorima Sveučilišta, odnosno njegovih članica, na jeziku na kojem je napisan doktorski rad. U slučaju združenih ili dvojnih doktorata obrana se može održati na drugome sveučilištu. Postupak obrane utvrđuje se protokolom koji propisuje nositelj studija.

Povjerenstvo za obranu doktorskog rada ocjenu donosi nakon obrane. Ocjena na obrani može biti: „obranio” ili „nije obranio”. Ocjena se donosi većinom glasova članova povjerenstva za obranu doktorskoga rada.

O postupku obrane sastavlja se zapisnik na hrvatskome jeziku, a u slučaju obrane na nekom drugom svjetskom jeziku zapisnik se sastavlja i na tom jeziku.

Doktorski se rad brani samo jedanput.

13. OBJAVA I POHRANA DOKTORSKOG RADA

Članak 14.

Sažetak doktorskoga rada objavljuje se na internetskim stranicama Sveučilišta najkasnije mjesec dana nakon obrane. Informacija o praktičnome dijelu doktorskoga rada iz umjetničkoga područja objavljuje se na internetskim stranicama Sveučilišta najkasnije mjesec dana nakon obrane.

Doktorski se rad u pisanom obliku pohranjuje u Sveučilišnoj knjižnici te u arhivu Sveučilišta.

Doktorski se rad iz umjetničkoga područja pohranjuje sukladno djelu na prikladan način (u pisanom obliku, u obliku fotografije, videozapisa odnosno tonskog zapisa ili drukčije) u Sveučilišnoj knjižnici te arhivu Sveučilišta najkasnije mjesec dana nakon obrane.

14. PROMOCIJA

Članak 15.

Doktorand stječe prava doktora znanosti ili umjetnosti danom uspješne obrane doktorskoga rada, a puna prava akademskog naziva i diplomu stječe prisegom na promociji i upisom u knjigu doktora znanosti ili umjetnosti.

Doktorand treba u roku od mjesec dana od obrane ispuniti sveučilišni obrazac za promociju u stupanj doktora znanosti ili umjetnosti te predati uvezani doktorski rad i elektroničku verziju za objavu na internetskim stranicama Sveučilišta, odnosno prikladnu dokumentaciju o doktorskome radu u umjetničkom području (pisani oblik, fotografija i drugo).

Doktorsku diplomu uručuje rektor na svečanoj promociji kojoj je doktorand dužan nazočiti osobno ili po opunomoćeniku koji mora imati stupanj doktora znanosti ili umjetnosti.

15. NAČINI OSIGURAVANJA KVALITETE DOKTORSKOGA STUDIJA

Članak 16.

Tijelo koje imenuje nositelj studija dužno je skrbiti za detaljnu evidenciju o istraživačkom radu i drugim obavljenim studijskim obvezama svakoga pojedinog doktoranda, uključujući plan obveza. Tijelo koje imenuje nositelj studija dužno je skrbiti o opterećenju i uspješnosti mentora te za svakog mentora voditi evidenciju o broju upisanih doktoranada i broju doktoranada koji su obranili doktorski rad.

Tijelo koje imenuje nositelj studija svake godine obavlja samoocjenjivanje na temelju godišnjih izvješća mentora i doktoranda, o čemu Sveučilištu dostavlja izvješće o radu na obrascu Sveučilišta.

Kriterij ocjenjivanja obuhvaća: znanstvenu ili umjetničku produkciju nastavnika i doktoranada, nastavu, relevantnost i kvalitetu doktorskih radova, statističke pokazatelje trajanja studiranja, statističke pokazatelje godišnjeg broja novih doktora u odnosu prema broju doktoranada te ostvarenu međunarodnu suradnju.

16. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 17.

Ustrojbene jedinice Sveučilišta mogu donijeti pravilnike i druge akte o doktorskim studijima koji ne smiju biti u suprotnosti s ovim Pravilnikom u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu istoga.

Ustrojbene jedinice Sveučilišta svojim pravilnicima mogu propisati dodatne uvjete u skladu sa svojim specifičnostima.

Članak 18.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaje vrijediti Pravilnik o doktorskim studijima, ur. broj: 01-100/12 od 26. siječnja 2012. godine.

Članak 19.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmoga dana od dana objave na oglasnoj ploči i internetskoj stranici Sveučilišta.

Ur. broj: 01-2379/14

Mostar, 16. prosinca 2014. godine

Rektorica
Ljerkina Ostojić
prof. dr. Ljerkina Ostojić